

Jaarverslag 2009-2010

Algemene Rekenkamer

2011

Jaarverslag 2009-2010

Inhoud

Voorwoord

De Algemene Rekenkamer is qua opstelling veranderd door mijn benoeming tot lid tevens voorzitter en de benoeming van de heer mr. Frederick Nuboer tot lid. Het eerste jaar van ons functioneren heeft in het licht gestaan van terugkijken en vooruitkijken. Dit Jaarverslag 2009-2010 is een goede aanleiding om u over de resultaten daarvan te informeren.

Terugkijkend vielen ons de moeilijke omstandigheden op waaronder de Algemene Rekenkamer moest werken. Het college bestond nog slechts uit de waarnemende voorzitter. Ook het aantal vacatures onder de medewerkers was groot. In 2009 waren de medewerkers vrijwel volledig belast met de controle van jaarrekeningen tot en met 2004. Nieuwere jaarrekeningen waren nog niet beschikbaar. Het terugkijken doet respect ontstaan voor het verrichte werk door mijn voorganger en de eerdere leden van de Algemene Rekenkamer.

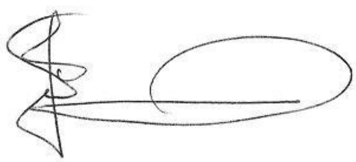
Bij terugkijken hoort ook vooruit kijken. Het college heeft nieuwe ambities geformuleerd. Wij willen onze positie in het democratisch bestel van Aruba versterken. Er zal een verschuiving van aandacht plaats vinden van onderzoek naar het verre verleden naar actueel onderzoek dat de basis is voor relevante bestuurlijke adviezen aan ministers en Statenleden. Om de doelstellingen te realiseren willen wij ook beter gebruik maken van de rapporten van de Centrale Accountantsdienst (CAD). De Algemene Rekenkamer wil effectiever worden door, met behoud van haar onafhankelijkheid, het overleg met haar bestuurlijke omgeving (bijvoorbeeld de Staten van Aruba, de ministers, de directeuren van diensten en instellingen) te versterken.

Het college is er zich van bewust dat het realiseren van deze ambities een forse inspanning zal vergen, die enige jaren in beslag zal nemen. Het jaar 2010 is dan ook vooral gebruikt om de voorwaarden te scheppen, waarin deze ambities kunnen worden gerealiseerd. Er is gezamenlijk met de medewerkers een strategisch beleidsplan ontwikkeld, waarin het college haar ambities heeft verwoord en waarin de voorwaarden voor het realiseren ervan zijn geformuleerd.
Uit dit jaarverslag blijkt wat het afgelopen jaar is gerealiseerd. Achterstanden in onze controle zijn weggewerkt, de bestuurlijke contacten met de Gouverneur, de Staten en het kabinet zijn geïntensiveerd. Wij hebben initiatieven genomen om samen met de regering en de Staten het financieel beheer van het land Aruba (het Land) structureel te verbeteren. Ook hebben we ten behoeve van onze eigen ontwikkeling, energie

gestoken in het leggen van contacten met collega-instellingen in andere landen van het Koninkrijk en daarbuiten.

Wij zijn er ons van bewust dat wij onze ambities nog lang niet gerealiseerd hebben, maar de eerste stappen zijn gezet. Wij zullen zorgen dat de verdere voortgang niet aan de aandacht kan ontsnappen. In de eerste plaats door het uitbrengen van kwalitatief goede rapporten en adviezen. In de tweede plaats door het –in de toekomst– tijdig afleggen van verantwoording via ons jaarverslag.

Oranjestad, 30 juni 2011

G. Werleman
voorzitter

1 Algemeen

1.1 Opzet verslag

Middels dit verslag legt de Algemene Rekenkamer verantwoording af over de jaren 2009 en 2010. Net zoals het jaarverslag 2005-2008 bestaat ook dit verslag nog uit een combinatie van meerdere jaren, in dit geval 2009 en 2010. De vele veranderingen die binnen de Algemene Rekenkamer hebben plaatsgevonden zijn er mede verantwoordelijk voor, dat het niet gelukt is om de verantwoording binnen de wettelijke termijn op te leveren. De Algemene Rekenkamer heeft met dit verslag de achterstand inzake de verantwoording ingehaald. Het uitgangspunt is dat de Algemene Rekenkamer middels het jaarverslag 2011, tijdig, vóór 1 maart, verslag uitbrengt van haar werkzaamheden aan de Gouverneur en dat dit verslag vóór 1 mei daaropvolgend aan de Staten zal worden aangeboden.

1.2 Leeswijzer

Dit jaarverslag is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk twee wordt ingegaan op de organisatie, de taken en bevoegdheden binnen de Algemene Rekenkamer en de diverse ontwikkelingen en samenwerking waar de Algemene Rekenkamer de afgelopen twee jaar mee te maken heeft gehad. Hoofdstuk drie zal een beeld schetsen van de onderzoeken waar de Algemene Rekenkamer mee bezig is geweest. Hierbij zal tevens de stand van zaken worden weergegeven. In hoofdstuk drie wordt ook een beschrijving gegeven van diverse institutionele activiteiten die zijn verricht. Hoofdstuk vier geeft een beeld over de formatie, de bezetting, de urenbesteding en de deskundigheidsbevordering binnen de Algemene Rekenkamer. Als laatste zal in hoofdstuk vijf de financiële verantwoording uiteengezet worden.

2 Organisatie

2.1 College

De Algemene Rekenkamer bestaat uit drie leden, het college, waar een secretaris aan is toegevoegd. Daarnaast kunnen twee plaatsvervangende leden worden benoemd.

De secretaris is verantwoordelijk voor de inrichting en het functioneren van de ambtelijke organisatie. De ambtelijke organisatie bestaat uit het personeel en staat onder de dagelijkse leiding van de secretaris. Wij wensen in dit jaarverslag in het bijzonder onze waardering uitspreken voor de heer Willem van 't Sant, de eerste secretaris van de Algemene Rekenkamer, die op 23 mei 2010, in de leeftijd van 89 jaar, is heengegaan. Wij wensen onze dankbaarheid te uiten voor zijn bijdrage aan en zijn inzet voor, de Algemene Rekenkamer. Daarnaast gaat ook onze erkentelijkheid uit naar de tweede secretaris, mevrouw Emilia de Cuba, die in juli 2010 met pensioen is gegaan. Ook aan haar onze dank voor haar bijdrage aan de Algemene Rekenkamer.

Het college is het beslissingsorgaan. Het secretariaat voert de door het college genomen beslissingen uit. Het college neemt de beslissingen ten aanzien van de taakuitvoering van de Algemene Rekenkamer, zoals de uit te voeren onderzoeken naast de door de wet voorgeschreven rechtmatigheidonderzoeken en het jaarverslag. Ultimo 2010 bestond het college uit twee leden, namelijk:

- de heer Gabriel Werleman, lid tevens voorzitter (benoemd bij LB 19 december 2008, no. 2) en
- de heer mr. Frederick Nuboer, lid (benoemd bij LB 19 december 2008, no. 3).

De functie van een derde lid en twee plaatsvervangende leden zijn nog vacant. De Algemene Rekenkamer heeft in 2010 de eerste stappen gezet die moeten leiden tot het benoemen van een nieuw lid en twee plaatsvervangende leden. Over de procedure die hierbij zal worden gehanteerd is overleg geweest met de Staten. Naar verwachting zal de benoeming van de kandidaten door de Gouverneur in 2011 plaats vinden.

De rechtspositie van de leden van het college is geregeld bij Landsbesluit, houdende algemene maatregelen, van 18 december 2001 (AB 2002 no. 3) tot wijziging van het Landsbesluit, houdende algemene maatregelen van 28 januari 1988 (AB 1988 no. 13) ter uitvoering van artikel 8, eerste lid, van de Landsverordening Algemene Rekenkamer Aruba, hierna LARA.

2.2 Taken en bevoegdheid Algemene Rekenkamer

Ingevolge artikel IV.5 van de Staatsregeling van Aruba is de Algemene Rekenkamer belast met het onderzoek naar de doelmatigheid en rechtmatigheid van de ontvangsten en uitgaven van het Land.

In de Landsverordening van 6 april 1956 tot instelling van een onafhankelijk controle-orgaan, welke bij eilandsverordening 'Ontwerp-Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur' (AB 1995 no. 30, hoofdstuk XVIII-27a, volgnummer 698) ook van toepassing werd verklaard voor de Algemene Rekenkamer, zijn haar taken en bevoegdheden nader gespecificeerd.

De Algemene Rekenkamer is op grond van het eerste tot en met het derde lid van artikel 31 van de LARA ook bevoegd om, naast de door haar in te stellen rechtmatigheid- en doelmatigheidonderzoeken bij het Land, controle te verrichten bij instellingen, verenigingen, corporaties, naamloze vennootschappen, stichtingen of andere lichamen, in het genot van subsidie ten laste van het Land of het beheer voerend over gelden en goederen, vanwege het Land verstrekt.

De Algemene Rekenkamer is op grond van het eerste lid van artikel 28 van de LARA, verplicht aan de ministerraad of de betrokken minister(s) alle voorstellen, opmerkingen en bedenkingen mede te delen, die zij met betrekking tot de ontvangsten en uitgaven, alsmede ter verbetering of vereenvoudiging van het geldelijk beheer van het Land nuttig mocht achten. Op grond van artikel 28, tweede lid, van de LARA is de Algemene Rekenkamer tevens bevoegd om aan de Gouverneur en aan de Staten van Aruba zodanige mededelingen te doen, als zij in het belang van het Land nodig oordeelt.

2.3 Organisatieontwikkeling

Zoals in het voorwoord reeds is aangegeven, heeft de Algemene Rekenkamer een grote ontwikkeling meegemaakt. Aanleiding hiervan was de opvatting van het college, dat eind januari 2009 is aangetreden, dat de Algemene Rekenkamer door allerlei oorzaken te weinig onderzoeken heeft kunnen publiceren, en ze niet alle taken heeft kunnen vervullen die ze volgens de LARA heeft. De Algemene Rekenkamer heeft de ambitie om haar positie in het democratisch bestel van Aruba verder te versterken. Het college wil daartoe in het onderzoek minder nadruk leggen op onderzoek naar het verre verleden en meer op actueel onderzoek op basis waarvan bestuurlijk relevante adviezen aan de Staten en de ministers kunnen worden gegeven. De Algemene Rekenkamer wil om de effectiviteit van haar werk te vergroten bovendien, met behoud van haar onafhankelijkheid, het bestuurlijk overleg met de omgeving intensiveren.

2.3.1 Strategisch beleidsplan

In 2010 is er een begin gemaakt aan het opstellen van een beleidsplan. Dit hield onder andere in dat er met de medewerkers gediscussieerd is over de toekomst van de Algemene Rekenkamer. Er is een nieuwe visie en missie opgesteld, normen en waarden zijn besproken en vastgesteld. Op 8 en 9 november is er te Parke Nacional Arikok een sessie gehouden met het college en de medewerkers waar deze punten nader zijn besproken. Dit heeft ertoe geleid dat de Algemene Rekenkamer eind maart 2011 haar strategisch beleidsplan heeft kunnen vaststellen. Op 5 mei is dit plan openbaar gemaakt.

De Algemene Rekenkamer heeft bij de organisatieontwikkeling gebruik gemaakt van de diensten van een externe adviseur en heeft hierbij tevens gebruik gemaakt van de expertise van de Algemene Rekenkamer van Nederland. De samenwerking met de Nederlandse Rekenkamer wordt in paragraaf 2.4 nader toegelicht.

2.3.2 Bestuurlijke contacten

De Algemene Rekenkamer heeft de ambitie om haar positie binnen het democratisch bestel te versterken. Zij wil om de effectiviteit van haar werk te vergroten, met behoud van haar onafhankelijkheid, het bestuurlijk overleg met de omgeving intensiveren. De Algemene Rekenkamer heeft conform haar aangepast beleid, een begin gemaakt aan het intensiveren van dit overleg met haar 'stakeholders'. Hierbij kan gedacht worden aan de Gouverneur, de Staten en de ministers.

Met de Gouverneur is afgesproken dat er periodiek overleg zal worden gepleegd over onderwerpen die de Algemene Rekenkamer aan het hart liggen. Met de regering zijn reeds diverse gesprekken gevoerd. Belangrijke onderwerpen die hierbij aan bod kwamen waren de taak en positie van de Algemene Rekenkamer, de begroting van de Algemene Rekenkamer en de operatie Comptabel Bestel, waar in paragraaf 3.2 op wordt teruggekomen. Ook met de Staten zijn nadere afspraken gemaakt. Zo is het overleg gestructureerd waarbij nu elke twee maanden met de Statenvoorzitter wordt gesproken, en is tevens met de diverse commissies binnen de Staten het overleg geïntensiveerd.

2.3.3 Expositie 'Tekenkamer'

De Algemene Rekenkamer heeft in januari 2010 wederom het monumentale pand 'Wilhelminastraat 6' als permanente locatie betreden. Omdat de Algemene Rekenkamer als instituut tijdens de uitvoering van haar wettelijke taak weinig in aanraking komt met het algemene publiek, heeft zij het, gezien de historische waarde van het pand, nodig geacht om het algemene publiek tijdelijk de kans te geven om van het gebouw te genieten.

De Algemene Rekenkamer heeft een aantal locale kunstenaars benaderd om een kunstwerk te creëren voor een speciale expositie genaamd *Tekenkamer* op de tussenverdieping van haar pand. Het doel dat de Algemene Rekenkamer hiermee beoogde was om haar bekendheid te vergroten en tevens een oproep te doen aan alle betrokken instanties om mee te werken aan de verbetering van het financieel beheer op Aruba.

2.4 Samenwerking

De Algemene Rekenkamer heeft in 2010 haar samenwerkingsverbanden versterkt. De Algemene Rekenkamer heeft sinds 2000 een samenwerkingsovereenkomst met de Nederlandse Rekenkamer en de Algemene Rekenkamer van de Nederlandse Antillen, die over de jaren heen op een bijzondere productieve manier is geconcretiseerd in de vorm van onder andere de uitvoering van gezamenlijke onderzoeken, de verzorging van interne opleidingen, het verlenen van technische bijstand en het geven van juridisch advies.

Omdat de Algemene Rekenkamer sinds het begin van 2009 bestond uit twee nieuwe leden, die nimmer op bestuurlijk niveau persoonlijk contact hebben gehad met het voltallige college van de Nederlandse Rekenkamer en die bovendien deze Rekenkamer als organisatie niet kenden, heeft het college plannen gemaakt om de samenwerking met de Nederlandse Rekenkamer te verbeteren, te verdiepen en ook uit te breiden. Het college heeft in 2010 besloten twee dienstreizen naar Nederland af te leggen. Het college hecht veel waarde aan de internationale contacten; de Algemene Rekenkamer is een relatief kleine organisatie die veel kan leren van haar buitenlandse zusterorganisaties. Daarom heeft zij in het kader van de uitbreiding van haar contacten met andere zusterorganisaties deze dienstreis gecombineerd met een bezoek aan de Europese Rekenkamer. De banden van het Koninkrijk met de Europese Unie worden steeds hechter en de Algemene Rekenkamer wil een proactieve houding tonen inzake samenwerkingsmogelijkheden in het Europees verband.

Nederland en Luxemburg

De eerste dienstreis van het college was van 16 september tot en met 27 september 2010 met bestemming Nederland en Luxemburg. Deze reis hebben de leden uitgevoerd in het kader van de opzet van de 'nieuwe' Algemene Rekenkamer. Het college heeft hierbij functionarissen van een aantal instituten en instanties bezocht. Belangrijk hier te melden is, dat de leden van de Algemene Rekenkamer op dinsdag 21 september 2010 in de Ridderzaal de troonrede van Hare Majesteit hebben bijgewoond.

Op 24 september 2010 heeft het college Luxemburg bezocht, alwaar besprekingen zijn gevoerd met het Nederlandse lid van de Europese Rekenkamer.

Met bovengenoemde functionarissen zijn de nodige afspraken gemaakt om de Algemene Rekenkamer van Aruba bij te staan in haar wens om de 'nieuwe' Algemene Rekenkamer verder op te zetten.

Sint Maarten

Als gevolg van de ontmanteling van de Nederlandse Antillen, en het ontstaan van de landen Curaçao en Sint Maarten en de openbare lichamen Bonaire, Saba en Sint Eustatius, werden een aantal constitionele lichamen in het leven geroepen, waaronder de Algemene Rekenkamer van Curaçao en de Algemene Rekenkamer van Sint Maarten. Deze lichamen zouden in de toekomst belangrijke strategische partners voor de Algemene Rekenkamer van Aruba kunnen worden.

De keuze is gevallen om een bezoek te brengen aan de nieuw in te stellen Algemene Rekenkamer voor Sint Maarten. De heer Nuboer is gedelegeerd om namens het college de activiteiten van dit belangrijk moment bij te wonen. Tijdens dit bezoek is een geschenk aangeboden in de vorm van een voorzittershamer als herinnering aan deze belangrijke gebeurtenis. De reis was van 9 tot en met 11 oktober 2010.

Op bijgevoegde foto is het moment van overhandiging van de voorzittershamer door de heer Nuboer aan het college van de Algemene Rekenkamer van Sint Maarten te zien.

Nederland / Zuid Afrika

De derde dienstreis die de leden in 2010 hebben ondernomen was van 16 november tot en met 27 november 2010 met bestemming Nederland en aansluitend Zuid Afrika. In Nederland heeft het college vervolg gegeven aan haar eerdere reis van september en zijn er nadere afspraken gemaakt met het college van de Nederlandse Rekenkamer. Tevens zijn er met diverse organisaties gesprekken gevoerd op het gebied van communicatie, onderzoek en integriteit.

Vanaf 21 november tot en met 26 november heeft het college de conferentie van de internationale organisatie van Algemene Rekenkamers, namelijk de International Organisation of Supreme Audit Institutions (INTOSAI) in Johannesburg in Zuid Afrika bijgewoond, alwaar naast het aanleggen van de internationale contacten, de eerste bespreking heeft plaats gevonden van alle bestaande en nieuwe Algemene Rekenkamers van het Koninkrijk, zijnde Nederland, Aruba, Curacao en Sint Maarten. Verder heeft het college, tijdens voornoemd congres, het proces van de vaststelling van de internationale standaarden voor de rekenkamers van de wereld meegemaakt.

Het moment van aanbieding van dit verzoek, door de voorzitter de heer Werleman en het lid de heer Nuboer, is op bijgevoegde foto te bezichtigen.

Het verzoek van de INTOSAI is dat alle rekenkamers van de wereld zich voortaan aan deze internationale standaarden houden en ook om zich hierop te laten 'benchmarken'. De Algemene Rekenkamer heeft naar aanleiding hiervan stappen genomen om zich deze standaarden eigen te maken zodat ook zij zich in de toekomst op de toepassing van deze standaarden kan laten meten.

Tevens heeft het college van de gelegenheid gebruik gemaakt om een verzoek aan het secretariaat van de Intosai aan te bieden voor het volledig lidmaatschap van de Arubaanse Rekenkamer.

3 Werkzaamheden

3.1 Onderzoeken 2009 en 2010

De Algemene Rekenkamer heeft zich in 2009 en 2010 met een aantal onderzoeken beziggehouden. Ook werd deze periode gebruikt om een aantal lopende onderzoeken af te ronden. In dit hoofdstuk wordt een korte uitleg gegeven van de verrichte onderzoeken.

3.1.1 Onderzoek naar de jaarrekeningen van het Land over 2001-2004

Bij het onderzoek naar de jaarrekeningen van het Land over 2001–2004 is de nadruk gelegd op de bedrijfsvoering binnen de overheidsorganisatie. Het doel van dit onderzoek was het opsporen van structurele tekortkomingen in de bedrijfsvoering met het oog op het geven van aanbevelingen ten behoeve van het opstellen van een op de toekomst gericht verbeterplan. Om dit doel te bereiken heeft de Algemene Rekenkamer een beperkt aantal belangrijke bedrijfsprocessen getoetst, teneinde een uitspraak te kunnen doen over de vraag of deze processen rechtmatig, ordelijk en controleerbaar verlopen zijn en voorzover mogelijk, na te gaan of deze processen ‘in control’ zijn. Dit onderzoek was toekomstgericht.

De onderzochte bedrijfsprocessen hebben betrekking op zowel het beleids- en begrotingsproces als enkele ondersteunende processen. De ondersteunende processen betreffen het personeelsbeheer en het financieel beheer. Naast de onderzochte bedrijfsprocessen heeft de Algemene Rekenkamer volstaan met het vaststellen van de aansluiting tussen de financiële administratie en de jaarrekeningen, het doen van cijferbeoordelingen en het afstemmen van de financiële verhoudingen van het Land met gelieerde instellingen aan de hand van jaarrekeningen.

Het conceptrapport van de Algemene Rekenkamer over de jaarrekeningen 2001–2004 is op 28 juli 2010 aangeboden aan de minister van Financiën ter becommentariëring. Het commentaar van de minister van Financiën is ontvangen op 23 september 2010. Het definitief rapport is bij brief dd. 28 december 2010 aan de minister van Financiën aangeboden.

3.1.2 Onderzoek naar de jaarrekeningen van het Land over 1997-2000

De Algemene Rekenkamer heeft, conform het voorstel aan de Staten (dd. 16 september 2004), de jaarrekeningen van het Land over de periode 1997-2000 globaal beoordeeld. De beoordeling van deze eerste tranche jaarrekeningen was gericht op het opsporen van structurele fouten, die de (accountants)controle van de jaarrekeningen in de weg staan.

De Algemene Rekenkamer heeft haar onderzoek naar de jaarrekeningen van het Land afgerond en het conceptrapport op 10 augustus 2008 aan de minister van Financiën aangeboden ter becommentariering. Een wederaanbieding heeft plaatsgevonden op 2 februari 2010 en op 12 maart 2010. Ook op dit rapport heeft de Algemene Rekenkamer commentaar van de minister van Financiën ontvangen op 23 september 2010. Het definitief rapport is op 28 december 2010 aan de minister van Financiën aangeboden.

3.1.3 Onderzoek controle-objecten

De Algemene Rekenkamer heeft besloten om een inventarisatie te maken van alle organisaties die geld van de overheid ontvangen en om deze zo volledig mogelijk in kaart te brengen. Van de geïnventariseerde organisaties zijn verschillende aspecten onderzocht waarover gerapporteerd zal worden. De aspecten die onderzocht zijn betreffen onder andere of de organisaties verantwoording afleggen en of die verantwoording gecontroleerd wordt. Ook is de structuur van de overheid, hoe deze in elkaar zit voor wat betreft de relaties tussen ministers en de organisaties die voor hen taken uitvoeren, beschreven. Bij dit onderzoek is gebruik gemaakt van verzamelde en aangeleverde informatie over alle organisaties die geld ontvangen van de overheid. Dit onderzoek is afgerond en zal in het najaar 2011 gepubliceerd worden.

3.1.4 Onderzoek naar de jaarrekeningen van het Land over 2005-2007

Hoewel de definitieve jaarrekeningen van het Land over de jaren 2006 en 2007 nog niet formeel zijn aangeboden aan de Algemene Rekenkamer, is zij reeds aan haar onderzoek begonnen naar de tranche jaarrekeningen over 2005-2007. Het onderzoek naar deze jaarrekeningen wordt beperkt gehouden en zal vooral inhouden het inventariseren van tekortkomingen die reeds in andere door de CAD en de Algemene Rekenkamer verrichte onderzoeken zijn aangegeven. Over de oorzaken en gevolgen voor de (controle van) de jaarrekening en het financieel beheer van het Land die aan de bevindingen ten grondslag liggen, zal worden gerapporteerd. Daar waar mogelijk zullen deze voorzien worden van een aanbeveling.

3.2 Institutionele activiteiten

Naast bovengenoemde onderzoeken heeft de Algemene Rekenkamer ook aan andere institutionele activiteiten deelgenomen. De belangrijkste worden in deze paragraaf besproken.

3.2.1 Comptabel Bestel

De Algemene Rekenkamer heeft begin 2010 initiatieven genomen om het begrotings- en verantwoordingsproces van het Land te verbeteren. Dit heeft er toe geleid dat er overleg is gestart tussen de minister-president, de minister van Financiën, de voorzitter van de Staten en de voorzitter van de Algemene Rekenkamer. Zij willen gaan functioneren als een stuurgroep die het project 'verbetering financieel beheer land Aruba' gaan leiden.

Het doel van het project 'verbetering financieel beheer land Aruba' is tweeledig. Enerzijds is het de bedoeling de achterstanden in de jaarrekeningen van het Land weg te werken. Dit dient uit te monden in een behandeling in de Staten van alle jaarrekeningen van het Land sinds 1986. Als datum voor de behandeling van al deze jaarrekeningen is 1 september 2012 gekozen. Alle jaarrekeningen van 1986[a] tot en met 2011 zullen dan door de Staten worden behandeld.
Anderzijds is het de bedoeling om het financieel beheer het Land in de toekomst te verbeteren om alzo te komen tot een democratischer en transparanter bestuur. Om te komen tot een verbetering van het financieel beheer, dienen er verbeteringen te worden doorgevoerd op het gebied van wetgeving, interne beheersingsmaatregelen, de informatievoorziening en het controlebestel.
Inmiddels hebben de twee werkgroepen gerapporteerd. De werkgroep 'wegwerken achterstanden' heeft in het jaar 2010 een projectplan opgesteld dat als doel heeft de achterstanden in het afleggen van verantwoording over de jaarrekeningen weg te werken. Deze werkgroep werd voorgezeten door de Algemene Rekenkamer. De werkgroep 'comptabel bestel' heeft in 2010 een projectplan gemaakt om de noodzakelijke verbeteringen op het gebied van het 'comptabel bestel' te realiseren. De Algemene Rekenkamer was als lid vertegenwoordigd in deze werkgroep.
Om nu daadwerkelijk vooruitgang te kunnen gaan boeken acht de Algemene Rekenkamer het van groot belang dat de stuurgroep op korte termijn daadwerkelijk gaat functioneren. De stuurgroep is in de ogen van de Algemene Rekenkamer essentieel om de voortgang van het project te waarborgen en tot een succes te maken.

[a] Ook de jaarrekeningen van 1961 t/m 1985, toen Aruba nog deel uitmaakte van de Nederlandse Antillen, dienen vastgesteld te worden.

3.2.2 Advisering Staten

Het doel van de Algemene Rekenkamer is om in de uitvoering van haar taak, ook de Staten een betere ondersteuning te bieden. Dit heeft er mede toe geleid dat de Algemene Rekenkamer, de Staten heeft kunnen bijstaan met het leveren van adviezen.

Eind 2010 is de Algemene Rekenkamer door de Staten benaderd voor een spoedadvies wegens een door de Staten ontvangen verzoek van de minister van Toerisme, Transport en Arbeid, inzake de afhandeling van kosten van in het volgend jaar te verrichten toeristische marketing activiteiten door de Aruba Tourism Authority (ATA). Het plan bestond namelijk om de ATA te verzelfstandigen. Het verzoek van de Staten richtte zich op de verantwoording van deze kosten, de manier van handelen die geboden was en de wijze waarop in voorgaande jaren is omgegaan met situaties waarbij verplichtingen of vooruitbetalingen waren vereist voor activiteiten welke in een volgend jaar zouden worden uitgevoerd en die mogelijk niet begroot waren.

Bij het verzelfstandigingstraject van de ATA, is de Algemene Rekenkamer wederom door de Staten benaderd om advies uit te brengen. De input van de Algemene Rekenkamer heeft zich conform het verzoek van de Staten geconcentreerd rond de ervaring van de Algemene Rekenkamer bij haar controles van verzelfstandigde overheidsdepartementen en de ervaring met de rol en taken van de controlerende organen zoals de Staten, de Algemene Rekenkamer en de CAD als gevolg van de verzelfstandiging van een entiteit. Daarnaast heeft de Algemene Rekenkamer relevante op- en aanmerkingen gebaseerd op de (controle-)ervaring van de Algemene Rekenkamer in het kader van haar taak om de doelmatigheid en de rechtmatigheid van het overheidsfunctioneren te controleren, aan de Staten doen toekomen. Het verheugt de Algemene Rekenkamer op te merken dat het advies van de Algemene Rekenkamer een steentje heeft bijgedragen aan de verduidelijking van de wet en aan het regelen van controlebevoegdheden door bovengenoemde partijen.

4 Formatie, bezetting, tijdsbesteding en deskundigheidsbevordering

4.1 Formatie en bezetting

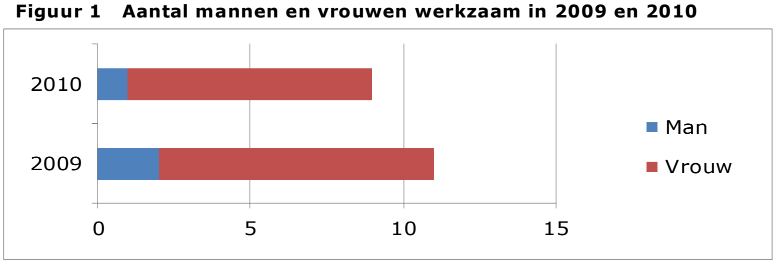
Het formatieplan van de ambtelijke ondersteuning van de Algemene Rekenkamer bestond in 2009 en 2010 uit 15 medewerkers. Op 31 december 2009 waren er 11 personeelsleden (2008: 12 personeelsleden) werkzaam bij de Algemene Rekenkamer. In 2010 was dit 9 personeelsleden. De bezetting van het personeel was als volgt:

Tabel 1 Overzicht formatie en bezetting 2009 en 2010

Functie	Formatie	Bezetting per 31-12-09	Bezetting per 31-12-10
Secretaris	1	1	0[b]
Projectleiders	2	2 [c]	2
Onderzoeksleiders	2	2	2
Onderzoeksmedewerkers	4	3 [d]	2
Beleidsmedewerker	1	0	0
Assistent-beleidsmedewerker	2	0	0
Secretaresse	1	1	1
Administratieve medewerker	1	1	1
Huishoudelijk medewerkster (contractant in deeltijd)	1	1	1
Totaal	**15**	**11**	**9**

De verhouding tussen het aantal mannen en vrouwen in de bovengenoemde jaren was als volgt:

Figuur 1 Aantal mannen en vrouwen werkzaam in 2009 en 2010

[b] Per 22 maart 2010 is de secretaris met pensioen gegaan, zodat ook deze functie vacant is;

[c] In 2009 is een projectleider in dienst getreden;

[d] Van de drie onderzoeksmedewerkers is er één die wegens omstandigheden de tweede helft van het jaar 2009 niet meer actief was bij de Algemene Rekenkamer.

In juli 2010 heeft de Algemene Rekenkamer een aanvang gemaakt met het invullen van de vacante functies. Er zijn advertenties geplaatst voor de functies van projectleider, onderzoeksleider, onderzoeker en beleidsmedewerker. Inmiddels is er een nieuwe projectleider aangetrokken. Daarnaast is de procedure gestart voor het werven van een secretaris. Ook in 2011 zal zij een vervolg geven aan de werving van nieuwe kandidaten voor bovengenoemde functies.

4.2 Tijdsbesteding en deskundigheidsbevordering

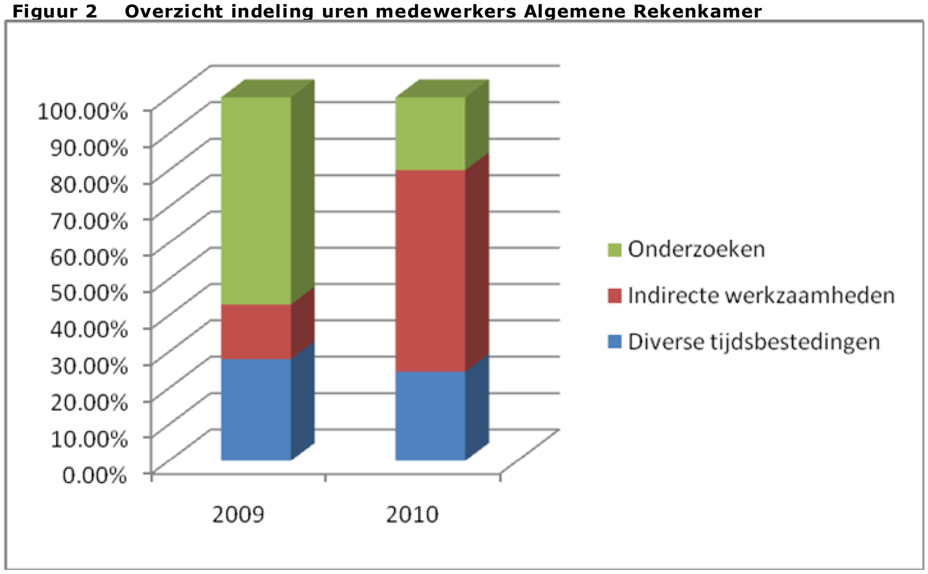
Zoals reeds in het begin is aangegeven heeft de Algemene Rekenkamer in de jaren 2009 en 2010 forse inspanningen gemaakt om haar organisatie te vernieuwen en verder te professionaliseren. Achterstanden in de oplevering van de bij de jaarrekening van het Land behorende rapporten zijn ingehaald en het jaar 2010 is veelal gebruikt om voorwaarden te creëren om de ambitities van de Algemene Rekenkamer waar te maken. Dit zal nog enige tijd in beslag nemen. Het scheppen van deze voorwaarden vindt ook zijn weergave in de tijdsbesteding van de medewerkers.

4.2.1 Tijdsbesteding

Het jaar 2010 was een belangrijk ‘ontwikkeljaar’ voor de Algemene Rekenkamer. Was de tijdsbesteding in 2009 nog voor een groot deel gericht op het doen van onderzoeken, in 2010 is een duidelijke verschuiving te merken naar indirecte uren, waarbij het opzetten van de ‘nieuwe’ Algemene Rekenkamer het belangrijkste aandachtspunt was. Daarnaast heeft zich, gezien het feit dat de secretaris in 2010 met pensioen is gegaan, een verschuiving voorgedaan van onderzoeksuren naar indirecte uren wegens het inzetten van personeelsleden uit de onderzoeksafdeling, die zich naast het uitvoeren van de beslissingen van het college, bezig hebben gehouden met beleidskwesties.

In onderstaand tabel wordt een weergave gegeven van de indeling van de bestede uren.

Figuur 2 Overzicht indeling uren medewerkers Algemene Rekenkamer

Bij de indirecte uren zijn de uren die besteed zijn aan interne werkzaamheden, de begeleiding, het volgen van cursussen, de administratieve werkzaamheden en het functioneel beheer inbegrepen.

Bij de diverse tijdsbestedingen worden ook de improductieve uren meegenomen. Het gaat hier onder meer om verlofdagen en personele aangelegenheden. In het oog springend bij deze categorie is het hoge aantal dagen zwangerschapsverlof. De Algemene Rekenkamer had de eer in het jaar 2009 en 2010 niet minder dan drie baby's te mogen verwelkomen.

4.2.2 Deskundigheidsbevordering

De Algemene Rekenkamer heeft flink aandacht geschonken aan de deskundigheidsbevordering van haar medewerkers op alle niveaus binnen haar organisatie. De cursussen review accountantscontrole en COSO[e] Model werden bijgewoond door de onderzoekers van de Algemene Rekenkamer en werden verzorgd door de Algemene Rekenkamer van Nederland. Het COSO model is een denkmodel ter inrichting van de interne beheersing van een organisatie om de doelen te bereiken. Dit denkmodel wordt de laatste tijd ook gebruikt door auditors om organisaties te beoordelen. Als het management de interne beheersing adequaat heeft ingericht, kunnen de auditors daar gebruik van maken bij hun onderzoeken. In de cursus werden de stappen toegelicht die auditors dienen te volgen om een organisatie te controleren

[e] Committee of Sponsoring Organizations

volgens het COSO denkmodel. De controle volgens het COSO model werd door de medewerkers toegepast op twee overheidsorganisaties. Aan de hand van uitgebreide vragenlijsten werd een omgevings-, risico- en een procesanalyse gemaakt. In bezoeken aan de respectieve organisaties werden antwoorden op deze vragenlijsten gekregen.

Op de dagen 20 en 21 oktober 2009 werd door de projectleiders en de onderzoeksleiders een seminar bijgewoond over 'Value – added Business Controls for the Governement of Aruba: the right way to manage risk'. Deze workshop werd verzorgd door 'The Institute of Internal Auditors' door tussenkomst van de CAD. Het seminar ging over 'business controls', vrij vertaald als interne beheersingsmaatregelen van organisaties. Het doel van het seminar was om duidelijk te maken hoe bedrijfsprocessen kunnen worden beheerst door het helder formuleren van de doelen van een organisatie en door het indentificeren, inschatten en mitigeren van de risico's.

Op de dagen 13 en 14 oktober 2009 werd door de Vereniging van Registeraccountants (VERA) in Curaçao de Mastercourse publieke sector Dutch Caribbean georganiseerd, waaraan de toenmalige secretaris en een projectleider hebben deelgenomen. Een relevant onderwerp dat aan de orde kwam in deze Mastercourse, betreft het onderwerp rechtmatigheid. De Algemene Rekenkamer heeft hier dagelijks mee te maken. Een ander thema dat aan de orde kwam naar aanleiding van deze mastercourse was "Corporate Governance en toezicht in de Dutch Caribbean". Hierbij werd onder anderen stilgestaan bij de evolutie van toezicht.

Eind 2009 heeft een medewerker van de Algemene Rekenkamer tevens haar bachelor-titel van de studie Rechten aan de Universiteit van Aruba behaald.

Begin september 2010 is naar aanleiding van het reeds genoemde, in oktober 2009 gevolgd seminar, een verdiepingmodule aangeboden, hierbij ging het specifiek om het thema 'Performance Based Auditing'. Ook deze cursus is door de CAD georganiseerd en verzorgd door 'The Institute of Internal Auditors'. Zowel de leden, de projectleiders, de onderzoeksleiders als de onderzoekers hebben hieraan meegedaan.

Vanaf september tot en met december 2010 hebben twee onderzoekers het vak Controleleer bij de Universiteit van Aruba gevolgd en met succes afgerond. Deze twee onderzoekers hebben tevens tezamen met de directie secretaresse de basismodule 'Leergang Openbare Financiën Aruba' succesvol afgerond. De medewerkers van de administratieve ondersteuning hebben tevens deelgenomen aan een vervolgcursus inzake documentmanagement en archiefmanagement.

5 Financiële verantwoording

5.1 Financiële verantwoording 2009

Onderstaand worden de voorlopige cijfers betreffende de begrotingsuitvoering voor het dienstjaar 2009 weergegeven.

Tabel 2 Kosten en investeringen Algemene Rekenkamer 2009

	Omschrijving	Voorlopige cijfers 2009	Begroting 2009	Verschil	Voorlopige cijfers 2008
Kosten					
4100	Salarissen en sociale lasten	822,183	1,178,600	356,417	697,633
4200	Werkgeversbijdragen	242,645	373,900	131,255	205,022
4300	Goederen en diensten	216,816	492,600	275,784	227,410
4600	Overdrachten aan regeringen en internationale instellingen	1,080	1,200	120	1,080
4700	Verrekeningen, bijdragen en afschrijvingen	29,400	118,900	89,500	43,900
	Totaal	**1,312,124**	**2,165,200**	**853,076**	**1,175,046**
Kapitaaluitgaven					
6000	Aankoop duurzame goederen	83,116	91,500	8,384	6,386
	Totaal	**83,116**	**91,500**	**8,384**	**6,386**
	TOTAAL	**1,395,240**	**2,256,700**	**861,460**	**1,181,432**

Bron: Kredietbewaking van de Algemene Rekenkamer per 31 december 2009

De onderbesteding van de begroting voor 'Salarissen en sociale lasten' is het gevolg van het tekort schieten van de invulling van het formatieplan. Dit tekortschieten heeft verder ook gevolgen gehad voor de post 'Goederen en diensten' aangezien de begroting gebaseerd is op de planning en deze niet gerealiseerd is.

5.2 Financiële verantwoording 2010

Onderstaand worden de voorlopige cijfers betreffende de begrotingsuitvoering voor het dienstjaar 2010 weergegeven.

Tabel 3 Kosten en investeringen Algemene Rekenkamer 2010

	Omschrijving	Voorlopige cijfers 2010	Begroting 2010	Verschil	Voorlopige cijfers 2009
Kosten					
4100	Salarissen en sociale lasten	862,383	1,318,800	456,417	822,183
4200	Werkgeversbijdragen	280,871	412,000	131,129	242,645
4300	Goederen en diensten	384,105	1,169,250	785,145	216,816
4600	Overdrachten aan regeringen en internationale instellingen	1,080	1,650	570	1,080
4700	Verrekeningen, bijdragen en afschrijvingen	43,300	132,800	89,500	29,400
	Totaal	**1,571,739**	**3,034,500**	**1,462,761**	**1,312,124**
Kapitaaluitgaven					
6000	Aankoop duurzame goederen	116,251	121,500	5,249	83,116
	Totaal	**116,251**	**121,500**	**5,249**	**83,116**
		1,687,990	**3,156,000**	**1,468,010**	**1,395,240**

Bron: Kredietbewaking van de Algemene Rekenkamer per 31 december 2010

Ook hier is de onderbesteding te wijten aan het feit dat het niet is gelukt de formatieplaatsen op te vullen. Het verloop van het personeel was in dit jaar groter dan in 2009, wat ook zijn weergave heeft op de cijfers. Het begrote bedrag aan investeringen is wel benut, het betrof voornamelijk de aanschaf van nieuw computerapparatuur en de vervanging en aanschaf van meubilair voor het personeel.